

Suvestinė redakcija nuo 2023-12-19

Isakymas paskelbtas: TAR 2022-03-31, i. k. 2022-06466

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL NACIONALINĖS PARAMOS ŽEMDIRBIŲ SAVIVALDAI STIPRINTI TEIKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2022 m. kovo 31 d. Nr. 3D-231
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 12.1 papunktį,

t v i r t i n u Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Kęstutis Navickas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 3D-231

NACIONALINĖS PARAMOS ŽEMDIRBIŲ SAVIVALDAI STIPRINTI TEIKIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja skėtinių nacionalinių nevyriausybinių žemės ūkio srityje veikiančių asociacijų nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti (toliau – parama) teikimo iš valstybės biudžeto lėšų tvarką.

2. Šios taisyklės parengtos atsižvelgiant į Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės srityse aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 3D-652 „Dėl Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės srityse aprašo patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinių reikalavimų aprašas), Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrąsias administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 „Dėl Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrujų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios administravimo taisyklės), ir kitus teisės aktus.

3. Šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **ES** – Europos Sajunga.

3.3. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3.4. **Paramos paraiška** (toliau – paraiška) – šiu taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas, kurį pildo ir Agentūrai teikia pareiškėjas, siekiantis gauti paramą žemdirbių savivaldos stiprinimo veiklos išlaidoms finansuoti.

3.5. **Samdomasis darbuotojas** – asmuo, pagal sutartį su darbdaviu įsipareigojės dirbti arba eiti tam tikras pareigas pagal darbovietėje nustatyta darbo tvarką ir gaunantis sulygtą darbo užmokestį.

3.6. **Skėtinė nacionalinė nevyriausybinė žemės ūkio srityje veikianti asociacija** (toliau – Skėtinė asociacija) – vadovaujantis Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu įsteigta nacionalinė nevyriausybinė asociacija, veikianti žemės ūkio srityje ir vienijanti kitas asociacijas, kurios veikia skirtinguose žemės ūkio ir (arba) kaimo plėtros, ir (arba) alternatyviosios veiklos sričių sektoriuose.
Papunkčio pakeitimai:

Nr. 3D-776, 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

3.7. **Žemdirbių savivaldos projektas** (toliau – Projektas) – žemdirbių savivaldos stiprinimo veiklos planas.

4. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Bendrosiose administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS FINANSUOJAMA VEIKLA

5. Finansuojama žemdirbių savivaldos stiprinimo veikla.

6. Žemdirbių savivaldos stiprinimo veikla vertinama pagal šiuos rodiklius:

6.1. Skėtinės asociacijos suorganizuotų renginių informacijai apie nacionalinę žemės ūkio politiką skleisti bei informacijai apie žemės ūkio veiklos subjektų ir kaimo gyventojų aktualias problemas gauti regionuose (toliau – Informaciniai renginiai) skaičius;

6.2. Skėtinės asociacijos valstybinėms institucijoms pateiktų pasiūlymų, susijusių su nacionaline žemės ūkio politika, skaičius;

6.3. Bendras dalyvių skaičius Skėtinės asociacijos suorganizuotuose Informaciniuose renginiuose;

6.4. Informacinių renginių ir veiklų, kurioms yra skirti parama, viešinimas paramos gavėjo interneto svetainėje ir (arba) paramos gavėjo socialiniuose tinkluose, vnt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

III SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

7. Galimi pareiškėjai – Skėtinės asociacijos, nepriklausančios kitoms skėtinėms nacionalinėms nevyriausybinėms žemės ūkio srityje veikiančioms asociacijoms ar žemės ūkio srityje veikiančioms organizacijoms bei savo veiklos įstatose arba kituose jiems prilyginamuose dokumentuose nurodančios vykdančios veiklą, susijusią su žemdirbių savivaldos stiprinimu (toliau – pareiškėjai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

IV SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS PAREIŠKĘJAMS IR PROJEKTAMS

8. Tinkamumo gauti paramą sąlygos pareiškėjui ir projektui:

8.1. paraišką (1 priedas) teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju šių taisyklių III skyriuje;

8.2. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su žemdirbių savivaldos stiprinimo veikla;

8.3. išlaidos, kurioms finansuoti prašoma lėšų, nebuvo ir nėra finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešujų lėšų;

8.4. teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjo ir jo vienijamų narių veiklos ataskaita už praėjusius ataskaitinius metus laiku yra pateikta Juridinių asmenų registro tvarkytojui kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, o tais atvejais, kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, kartu su audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu turi būti pateikta ir auditoriaus išvada – visi išvardyti dokumentai paskelbti Juridinių asmenų registro tvarkytojo interneto svetainėje (praėję ataskaitiniai metai – finansiniai metai, eję prieš ataskaitinius metus);

8.5. pareiškėjas ir jo vienijami nariai turi paramos gavėjo statusą;

8.6. pareiškėjas praėjusių metų laikotarpiu dalyvavo valstybės institucijų vadovų patvirtintos sudėties tarybų, komitetų, komisijų, darbo grupių, kurių veikla susijusi su nacionaline žemės ūkio politika, veiklose;

8.7. pareiškėjas arba bent vienas iš jo vienijamų narių per praėjusius metus vykdė veiklas, kurios apima visas Lietuvos Respublikos apskritis bei ne mažiau kaip 30 savivaldybių;

8.8. pareiškėjas per praėjusius metus bendradarbiavo su skirtiniams sektoriams atstovaujančiomis organizacijomis arba asociacijomis, veikiančiomis skirtinguose žemės ūkio ir (arba) kaimo plėtros, ir (arba) alternatyviosios veiklos sričių sektoriuose;

8.9. pareiškėjas neturi mokesčių nepriemonės Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių delspinigį, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigį, baudų vyksta mokesčinius ginčas), taip pat pareiškėjas nėra skolingas Valstybiniam socialinio draudimo fondui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

V SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

9. Pareiškėjas įsipareigoja:

9.1. bendradarbiauti su Ministerija, kitais projekto įgyvendinimą kontroliuojančiais asmenimis: laiku teikti jiems visą prašomą informaciją, susijusią su projekto įgyvendinimu, leisti asmenims, vykdantiems kontrolės ir tikrinimo funkcijas, atliskti dokumentų patikrinimus, patikras vietoje;

9.2. per reikalavime nurodytą terminą grąžinti Agentūrai nepagrįstai išmokėtą paramą (ar jos dalį) ir (arba) permokėtą paramą (jos dalį);

9.3. ne trumpiau kaip 10 metų nuo pagal šias taisykles skirtos paramos suteikimo dienos saugoti visą su paraiška ir vykdomu projektu susijusią medžiagą ir dokumentus;

9.4. per einamuosius metus, kol mokama parama, netapti priklausančiu kitoms skėtinėms nacionalinėms nevyriausybinėms žemės ūkio srityje veikiančioms asociacijoms ar žemės ūkio srityje veikiančioms organizacijoms, o, norint tokiu tapti, atsisakyti skiriamos paramos;

9.5. užtikrinti, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

9.6. nuo sprendimo skirti paramą dienos organizuojant Informacinius renginius kontaktiniu ir (arba) nuotoliniu būdu ir viešinant informaciją apie tai, paramos gavėjo interneto svetainėje ir (arba) paramos gavėjo socialiniuose tinkluose naudoti Ministerijos logotipą ir nurodyti, kad lėšas projektui įgyvendinti skyrė Ministerija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

10. Agentūra nuo sprendimo skirti paramą dienos turi būti tinkamai informuota apie organizuojamus Informacinius renginius, t. y. ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio 20 d.; paramos gavėjas pateikia Agentūrai el. paštu nacparama.zss@nma.lt tik kito mėnesio organizuojamų Informacinių renginių grafiką Excel formatu (toliau – Informacinių renginių grafikas) pagal taisyklių 3 priede nurodytą formą apie planuojamus Informacinius renginius. Pasikeitus aplinkybėms, paramos gavėjas apie Informacinius renginius Agentūrą turi informuoti likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki planuojamų Informacinių renginių pradžios pateikiant tik pasikeitusių (kur būtų aišku, iš kokios informacijos į kokią keičiama) Informacinių renginių informaciją. Agentūra atlieka patikras vietoje darbo aprašuose nustatyta tvarka. Agentūros nustatyta tvarka atliekama paramos lėšų panaudojimo patikra vietoje, kurios metu tikrinami visi Agentūrai pateikti ir paramos gavėjo turimi išlaidas pateisinantys dokumentai. Agentūra turi teisę paprašyti paramos gavėjų atsiųsti reikiamą informaciją apie vykstančius numatytaus renginius mobiliaja programėle „NMA agro“ geografiniu žymeniu pažymėtose nuotraukose renginių vykdymo faktams patikrinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

VI SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

11. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

12. Didžiausia paramos suma nustatoma pagal pareiškėjo vienytų Skėtinės asociacijos narių, veikusių žemės ūkio ir (arba) kaimo plėtros, ir (arba) alternatyviosios veiklos sričių sektoriuose ir iki praėjusių metų gegužės 31 d. pateikusių veiklos ataskaitas Juridinių asmenų registro tvarkytojui kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu bei turinčių paramos gavėjo statusą, kaip tai numatyta Taisyklių 8.4 ir 8.5 papunkčiuose, skaičių, už vieną narį skiriant ne daugiau kaip 8000 Eur.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

13. Paramos intensyvumas – 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo), neviršijant taisyklių 12, 15.1, 16.1 ir 16.2 papunkčiuose nustatytu ribų.

VII SKYRIUS **TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS**

14. Tinkamomis finansuoti pripažystamos išlaidos:

14.1. patirtos paraiškos užregistruavimo Agentūroje metais nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.;

14.2. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paraiškoje;

14.3. realiai suplanuotos ir pagrįstos;

14.4. faktiškai padarytos ir paramos gavėjo apskaitoje užregistruotos išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis, ir kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu.

15. Tinkamų finansuoti išlaidų rūšys vykdant veiklą, susijusią su žemdirbių savivaldos stiprinimu:

15.1. darbuotojų, atsakingų už žemdirbių savivaldos stiprinimą (toliau – darbuotojai), darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (toliau – darbo užmokesčis) išlaidos – gali būti finansuojamas visą darbo dieną (8 val.) ar dalį darbo dienos dirbančių darbuotojų darbo užmokesčis. Maksimalus paramos dydis vieno darbuotojo, dirbusio visą darbo dieną (8 val.), darbo užmokesčio išlaidoms kompensuoti – metų, éjusių prieš paraiškos pateikimą, IV ketvirčio šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydis. Tuo atveju, kai darbuotojas dirbo tik dalį darbo dienos, maksimalus jam galimos skirti paramos dydis yra minėtas vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydis, sumažintas proporcingai atsižvelgiant į dirbtų valandų skaičių. Vidutinis darbo užmokesčio (mėnesinis) dydis skelbiamas www.stat.gov.lt;

15.2. kitos išlaidos, susijusios su žemdirbių savivaldos stiprinimo veikla: kelionės ir transporto, patalpų nuomas ir eksplloatavimo, ryšių (telefono, pašto, išskyrus greitąsių siuntas, interneto) ir kanceliarinių prekių įsigijimo, kitų prekių ir paslaugų, reikalingų vykdyti žemdirbių savivaldos stiprinimo veiklą, išlaidos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

16. Informacinių renginių, organizuojamų kontaktiniu būdu, organizavimo išlaidoms skiriama parama, atsižvelgiant į dalyvių skaičių:

16.1. ne mažiau kaip 100 žmonių – ne daugiau kaip 5000 Eur;

nuo 50 iki 99 žmonių – ne daugiau kaip 4000 Eur;

nuo 30 iki 49 žmonių – ne daugiau kaip 3000 Eur;

nuo 10 iki 29 žmonių – ne daugiau kaip 1000 Eur;

16.2. Informacinių renginių, organizuojamų nuotoliniu būdu, organizavimo išlaidoms skiriama parama, atsižvelgiant į dalyvių skaičių:

ne mažiau kaip 100 žmonių – ne daugiau kaip 2000 Eur;

nuo 50 iki 99 žmonių – ne daugiau kaip 1500 Eur;

nuo 30 iki 49 žmonių – ne daugiau kaip 1000 Eur;

nuo 10 iki 29 žmonių – ne daugiau kaip 800 Eur.

17. Informacinis renginys turi trukti ne trumpiau nei 1 val. ir negali būti kito renginio sudėtinė dalis. Informacioniai renginiai, organizuojami tiek nuotoliniu, tiek kontaktiniu būdu, gali vykti tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.

18. Pridėtinės vertės mokesčis (PVM) pagal šias taisykles nėra tinkama finansuoti išlaida, išskyrus atvejus, kai jų faktiškai ir galutinai sumoka pareiškėjas, nesantis PVM mokėtojas, arba kai pareiškėjo, PVM mokėtojo, veikla, kuriai vykdyti teikiama parama, nėra laikoma ekonomine veikla

ir už įsigytas šiai veiklai reikalingas prekes ar paslaugas pareiškėjas negalės susigrąžinti PVM. Jeigu prašoma finansuoti PVM ir PVM pripažystamas tinkama finansuoti išlaida, pareiškėjas įsipareigoja nesiekti susigrąžinti PVM iš valstybės biudžeto.

Punkto pakeitimai:

Nr. 3D-776, 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

19. Netinkamos finansuoti projekto išlaidos yra:

19.1. išlaidos, nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 14 ir 18 punktuose numatytiu reikalavimų ir (arba) neįvardyto Taisyklių 15 punkte;

19.2. atlyginimas Skėtinės asociacijos samdomiems darbuotojams, kurių planuojamas darbo krūvis nėra pagristas ar veikla nėra susijusi su žemdirbių savivaldos stiprinimu;

19.3. turto įsigijimo išlaidos;

19.4. išlaidos, numatytos projekte, tačiau finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešujų lėšų.

VIII SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMAS

20. Ministerija ir Agentūra savo interneto tinklalapiuose www.zum.lrv.lt ir www.nma.lt paskelbia kvietimą teikti paraiškas. Kvietime pateikiama informacija, nurodyta Pagrindinių reikalavimų aprašo 3.1 papunktyje.

21. Pareiškėjai, norintys gauti paramą, per 10 darbo dienų nuo kvietimo teikti paraiškas pradžios su lydraščiu pateikia Agentūrai šiuos dokumentus:

21.1. paraišką (Taisyklių 1 priedas);

21.2. pareiškėjo veiklos įstatų arba kito jiems prilyginamo dokumento, kuriuo pagrindžiama veikla, susijusi su žemdirbių savivaldos stiprinimu, kopiją;

21.3. įgaliojimą (jeigu paraišką ir dokumentus pasirašo ne Skėtinės asociacijos vadovas);

21.4. pareiškėjo parengtą ir pasirašytą pažymą, nurodančią, kokiuse konkrečiuose sektoriuose – žemės ūkio ir (arba) kaimo plėtros, ir (arba) alternatyviosios veiklos – veikia atitinkami jo vienijami nariai – asociacijos;

21.5. pareiškėjo parengtą ir pasirašytą pažymą, nurodančią jo vienytų Skėtinės asociacijos narių, veikusių skirtinguose žemės ūkio veiklos sričių sektoriuose ir iki praėjusių metų gegužės 31 d. pateikusių veiklos ataskaitas Juridinių asmenų registro tvarkytojui kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, kaip tai numatyta Taisyklių 8.4 papunktyje, pavadinimus ir skaičių;

21.6. dokumentus, įrodančius, kokiose valstybės institucijų vadovų patvirtintos sudėties tarybų, komitetų, komisijų, darbo grupių, kurių veikla susijusi su nacionaline žemės ūkio politika, veiklose praėjusių metų laikotarpiu dalyvavo pareiškėjas;

21.7. pareiškėjo parengtą ir pasirašytą pažymą, nurodančią per praėjusius metus kompetentingai (-oms) valstybės ar savivaldybės institucijai (-oms) ir (arba) įstaigai (-oms) pateiktų (inicijuotų), su nacionaline žemės ūkio politika susijusių pasiūlymų (iniciatyvų), kurie buvo svarstyti bei i juos buvo atsižvelgta rengiant teisės aktus, skaičių ir glauštą turinį;

21.8. pareiškėjo parengtą ir pasirašytą pažymą, įrodančią, kad jis arba bent vienas iš jo vienijamų narių per praėjusius metus vykdė veiklas, kurios apima visas Lietuvos Respublikos apskritis bei ne mažiau kaip 30 savivaldybių;

21.9. pareiškėjo parengtą ir pasirašytą pažymą, įrodančią, kad jis per praėjusius metus bendradarbiavo su skirtiniems sektoriams atstovaujančiomis organizacijomis arba asociacijomis, veikiančiomis skirtinguose žemės ūkio ir (arba) kaimo plėtros, ir (arba) alternatyviosios veiklos sričių sektoriuose;

21.10. VI Registrų centro išduotą pažymą, kuria patvirtinama, kad pareiškėjas neturi mokesčių nepriemokos savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių,

delspinigių, baudų vyksta mokesčinius ginčas), taip pat pareiškėjas nėra skolingas Valstybiniam socialinio draudimo fondui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

22. Paramos paraishiška ir pridedami dokumentai pildomi lietuvių kalba.

23. Lydraštis, kuriame nurodyti teikiami dokumentai ir jų lapų skaicius, užpildyta paramos paraishiška, pasirašyta pareiškėjo vadovo ar pareiškėjo įgalioto asmens, ir pridedami dokumentai pateikiami elektronine forma. Šiuo būdu teikiami dokumentai turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, ir pateikti Agentūrai el. paštu dokumentai@nma.lt.

IX SKYRIUS PARAIŠKŲ VERTINIMAS

24. Už paramos paraishiškų vertinimą ir jose pateiktų duomenų tikrinimą atsakinga Agentūra. Paramos paraishiškos ir pridedamų dokumentų vertinimas atliekamas Agentūros nustatyta tvarka, visi paramos paraishiškos vertinimo metu atlikti vertinimo ir kontrolės veiksmai turi būti fiksuojami dokumentuose.

25. Tuo atveju, jei atliekant paraishiškų vertinimą yra nustatoma, kad pareiškėjas pateikė ne visus paraishiškoje nurodytus dokumentus ir (arba) paraishiška netinkamai užpildyta, pareiškėjui el. paštu, nurodytu paraishiškoje, siunčiamas pranešimas, kuriuo prašoma pateikti trūkstamus dokumentus ir (arba) patikslintus duomenis, ir nustatomas ne trumpesnis kaip 5 darbo dienų terminas nuo paklausimo išsiuntimo elektroniniu paštu dienos, per kurią pareiškėjas turi trūkstamus dokumentus ir (arba) patikslintus duomenis pateikti. Per pranešime nustatyta laiką nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, paraishiška toliau nevertinama ir atmetama.

26. Atliekama tinkamumo skirti paramą vertinimą, Agentūra turi įvertinti pareiškėjo ir projekto atitiktį III, IV, V, VII ir VIII skyriuose nurodytiems reikalavimams.

27. Agentūra, atlikusi gautą paraishiškų vertinimą, parengia paraishiškų vertinimo rezultatų suvestinę, kurią pateikia svarstyti Žemdirbių švietimo, konsultavimo priemonių, žemės ūkio parodų ir mokslinių tyrimų atrankos komitetui, sudarytam Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 3D-34 „Dėl Žemdirbių švietimo, konsultavimo priemonių, žemės ūkio parodų ir mokslinių tyrimų atrankos komiteto sudarymo ir jo darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Priemonių atrankos komitetas). Priemonių atrankos komitetas, ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo paraishiškų vertinimo rezultatų suvestinės pateikimo, įvertina Agentūros pateiktus paraishiškų vertinimo rezultatus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo. Tais atvejais, kai lėšų sumą projektui įgyvendinti siūloma sumažinti, Agentūra pareiškėją informuoja dėl galimos skirti mažesnės paramos sumos. Apie savo sutikimą / nesutikimą įgyvendinti projektą mažesne suma pareiškėjas Agentūrą informuoja raštu per 2 darbo dienas nuo Agentūros informacinio laiško gavimo. Pareiškėjui nesutikus su skiriama mažesne paramos suma, parama neskiriama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

28. Tuo atveju, kai atlikus paraishiškų vertinimą lėšų poreikis visoms tinkamoms paraishiškoms finansuoti viršija kvietime nurodytą skiriamą bendrą paramos sumą, Priemonių atrankos komiteto siūlymu paramos suma kiekvienam pareiškėjui mažinama proporcingai trūkstamų lėšų kiekiui.

X SKYRIUS PARAMOS SUTEIKIMAS IR ATSISKAITYMAS UŽ LĖŠŲ PANAUDOJIMĄ

29. Jei Žemės ūkio ministerijos kanceleris, remdamasis Priemonių atrankos komiteto posėdžio protokolu, priima potvarkį (toliau – sprendimas) dėl visos prašomos paramos sumos ar mažesnės

paramos sumos skyrimo, sprendimą ir Priemonių atrankos komiteto posėdžio protokolą Ministerija persiunčia Agentūros Kaimo plėtros, žuvininkystės programų ir nacionalinės paramos departamento Nacionalinės paramos skyriui (toliau – NPS) el. paštu dokumentai@nma.lt ir raštu. Jeigu sprendime prašomos paramos suma yra sumažinta, Agentūra ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Žemės ūkio ministerijos kanclerio sprendimo gavimo informuoja pareiškėją apie skirtą paramos sumą bei paramos sumažinimo priežastis ir paprašo pareiškėjo patikslinti paraiškos tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą ir, jei reikia, kitus paraiškoje nurodytus duomenis, susijusius su skiriama paramos suma. Žemės ūkio ministerijos kancleriu priėmus sprendimą dėl paramos skyrimo, pareiškėjas tampa paramos gavėju.

30. Jei žemės ūkio ministerijos kancleris, remdamasis Priemonių atrankos komiteto protokolu, priima sprendimą dėl paramos neskyrimo, apie šį sprendimą Ministerija pareiškėja informuoja per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, išsiųsdama jam raštą, kuriame nurodo paraiškos atmetimo ar paramos neskyrimo priežastis ir sprendimo apskundimo tvarką.

31. Agentūra, gavusi 29 punkte nurodytus dokumentus, per 10 darbo dienų nuo jų gavimo informuoja paramos gavėją apie priimtą sprendimą dėl paramos skyrimo, lėšų išmokėjimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą tvarkos ir Bendrujų administravimo taisyklių nustatyta tvarka perveda 50 proc. sprendime dėl paramos skyrimo numatytos paramos sumos avansą.

32. Išmokėdama lėšas paramos gavėjui Agentūra taiko išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimo būdą.

33. Paramos gavėjas kas ketvirtį atsiskaito už per praėjusį ketvirtį (jei atsiskaitant pirmą kartą yra praėjęs ilgesnis paramos teikimo laikotarpis nei vienas ketvirtis, gali būti atsiskaitoma už ilgesnį laikotarpi) projekto įgyvendinimo metu patirtas išlaidas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų ketvirčiu pasibaigus, o už paskutinijį metų ketvirtį – ne vėliau kaip iki kitų metų sausio 15 d., Agentūrai el. paštu dokumentai@nma.lt pateikia šiuos dokumentus:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

33.1. mokėjimo prašymą, kurio formą nustato Agentūra ir skelbia svetainėje www.nma.lt;

33.2. tinkamų finansuoti išlaidų, nurodant lėšas pagal išlaidų rūšis, įvykdymo ataskaitą;

33.3. išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų patvirtintas kopijas;

33.4. Projekto darbuotojų darbo užmokesčiui pagrįsti kartu pateikti projekto darbuotojų darbo valandų grafikus ir jų darbo užmokesčių;

33.5 Informacinių renginių ir veiklų, kurioms skirta parama, viešinimo paramos gavėjo interneto svetainėje ir (arba) paramos gavėjo socialiniuose tinkluose įrodymo momentines ekrano nuotraukas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

33.6. ataskaitą apie projekto įgyvendinimo rezultatus (2 priedas). Ataskaitos apie paraiškoje numatyto projekto įgyvendinimo rezultatus kopiją taip pat pateikti Ministerijai;

33.7. Informacinio renginio, organizuoto kontaktiniu būdu, dalyvių sąrašą, nurodant dalyvio vardą, pavardę ir (arba) Informacinio renginio, organizuoto nuotoliniu būdu, nuotolinio renginio organizavimo sistemos sugeneruotą ataskaitą.

34. Mokėjimo prašymus paramos gavėjas turi pateikti taisyklių 23 punkte nustatyta tvarka. Kitais būdais pateikti mokėjimo prašymai nepriimami. Mokėjimo prašymai ir priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir (arba) priedai nebus priimami.

35. Agentūra, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų:

35.1. gavusi taisyklių 33 punkte nurodytus dokumentus, juos įvertina ir apskaičiuoja paramos gavėjui mokėtiną paramos sumą už per praėjusį ataskaitinį laikotarpi patirtas išlaidas, išskyrus, kai dėl pateiktų dokumentų reikia atlikti patikrą vietoje arba paramos gavėjo yra prašoma papildomos informacijos ir (arba) dokumentų (tokiu atveju pateiktų dokumentų vertinimo terminas pratęsiamas veiksmų atlikimo terminui). Mokėtina paramos suma už ataskaitinį laikotarpi, pridėjus ankstesnius mokėjimus, paramos gavėjui negali viršyti sprendime skirtos paramos sumos ir Taisyklių 12 punkte, 15.1, 16.1 bei 16.2 papunkčiuose nustatyti ribų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

35.2. gavusi taisyklių 33 punkte nurodytus dokumentus už paskutinį ketvirtį, juos įvertina ir apskaičiuoja paramos gavėjui mokėtiną galutinę paramos sumą. Jei įvertinus mokėjimo prašymus paaiškėja, kad buvo išmokėta didesnė paramos suma, nei patirta tinkamų finansuoti išlaidų, netinkamai panaudota paramos suma turi būti grąžinta. Jeigu dalis išlaidų nebuvo patirta, paramos gavėjas nepanaudotą paramos sumą grąžina iki kitų metų sausio 6 d.

36. Jeigu paramos lėšų negalima išmokėti dėl paraiškoje ir (arba) sprendime dėl paramos skyrimo pastebėtų klaidų ar kitų neatitikčių, nepriklausančių nuo Agentūros valios, ir šiemis netikslumams ištaisyti papildomai reikia laiko, paramos lėšos išmokamos paramos gavėjams pateikus paraiškoje nurodytos informacijos patikslinimą ar gavus Ministerijos patikslintą sprendimą.

37. Igyvendinant projektą ir nekeičiant paraiškos, galimas iki 20 proc. išlaidų sumos viršijimas pagal atskiras išlaidų rūšis, neviršijant bendros sprendime dėl paramos skyrimo nurodytos sumos ir paraiškoje numatytu išlaidų darbo užmokesčiui sumos. Išlaidų viršijimas daugiau nei 20 proc. pagal atskiras išlaidų rūšis, kurios nustatytos paraiškoje, negalimas ir išlaidos, kurios nėra numatytos šiose taisyklėse ir paraiškoje, nefinansuojamos.

38. Paramos gavėjas, norėdamas pakeisti paraiškos duomenis, nesusijusius su paramos gavėjo paraiškoje prisiimtais įsipareigojimais ir sprendime dėl paramos skyrimo nurodyta informacija, ne vėliau kaip likus 15 darbo dienų iki taisyklių 33 punkte nurodyto mokėjimo prašymo už paskutiniji ketvirtį pateikimo termino raštu informuoja Agentūrą ir nurodo norimas pakeisti paraiškos sąlygas ir keitimo priežastis. Jei Agentūra paraiškos duomenų pakeitimams pritaria, apie tai ji per 10 darbo dienų informuoja paramos gavėją raštu. Jei Agentūra nepritaria prašomiems paraiškos duomenų pakeitimams, apie tai ji per 10 darbo dienų paramos gavėjai informuoja raštu, nurodydama priežastis. Apie pasikeitusius rekvizitus, atskaitomujų sąskaitų numerius paramos gavėjas nedelsdamas informuoja Agentūrą raštu.

39. Paramos gavėjas turi suderinti su Agentūra paraiškoje nurodytos informacijos keitimus tais atvejais, kai keičiamama projekto apimtis, pratesiamas projekto įgyvendinimo laikotarpis ir (arba) keičiami paraiškoje nustatyti paramos gavėjo įsipareigojimai. Šiuo atveju paramos gavėjas ne vėliau kaip iki gruodžio 15 d. raštu informuoja Agentūrą ir nurodo norimas pakeisti paraiškos sąlygas ir keitimo priežastis. Jei Agentūra, prieš tai raštu suderinusi su Ministerija, paraiškos pakeitimams pritaria, apie tai ji per 10 darbo dienų informuoja paramos gavėją ir Ministeriją raštu. Jei Agentūra, prieš tai suderinusi su Ministerija, nepritaria prašomiems paraiškos duomenų pakeitimams, apie tai ji per 5 darbo dienas paramos gavėją informuoja raštu, nurodydama priežastis.

40. Jeigu vertinant mokėjimo prašymą kyla neaiškumų arba mokėjimo prašymui tinkamai įvertinti trūksta informacijos, Agentūra siunčia paramos gavėjui paklausimą, kuriame prašoma per Agentūros nustatyta, bet ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą nuo paklausimo gavimo dienos pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Jei per Agentūros nustatyta laiką paramos gavėjas nepateikia prašomų dokumentų ir (arba) informacijos, mokėjimo prašymas vertinamas pagal turimus duomenis.

41. Paramos gavėjams reikalingų išmokėti lėšų užsakymas ir jų išmokėjimas, ataskaitų teikimas Agentūrai ir Ministerijai vykdomas Bendrujų administravimo taisyklių nustatyta tvarka ir terminais.

42. Agentūra išmoka lėšas į paraiškoje nurodytą sąskaitą. Esant anuliuotiems mokėjimams dėl nekorektiškų banko sąskaitų duomenų, Agentūra paramos lėšas perveda į paskutinę žinomą paramos gavėjo banko sąskaitą, kuri buvo naudota išmokant lėšas.

43. Jei vertinant Taisyklių 33 punkte nurodytus mokėjimo prašymus kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta netiksli, neišsami arba klaidinanti informacija, Agentūra savo nustatyta tvarka gali atliliki užsakomąją patikrą vietoje. Paramos gavėjas privalo leisti Agentūros tarnautojams atliglioti patikrą.

SANKCIJŲ TAIKYMAS

44. Paramos gavėjui nesilaikant ar pažeidžiant šiose taisyklėse ar paraiskoje nustatytais paramos suteikimo sąlygas, parama gali būti neskiriama, nutraukama, sumažinama ir reikalaujama grąžinti visą ar dalį paramos.

45. Parama sumažinama, jei:

45.1. paramos gavėjas dėl nepateisinamų priežasčių (pateisinamomis priežastimis laikomos *force majeure* aplinkybės) mokėjimo prašymą pateikia pavēluotai. Pavēluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 30 darbo dienų nuo taisyklių 33 punkte nurodytų terminų pabaigos, už kiekvieną pavēluotą darbo dieną išmokamą paramos sumą mažinant 1 (vienu) proc. nuo mokėjimo prašyme deklaruotų patirtų tinkamų finansuoti išlaidų sumos;

45.2. paramos gavėjas neįvykdė vieno paraiskoje nurodyto projekto įgyvendinimo rodiklio (t. y. įvykdė mažesne kaip 80 proc. apimtimi nuo paraiskoje suplanuotos reikšmės). Paramos suma, skirta projektui įgyvendinti, sumažinama 5 (penkiais) proc. skirtos paramos sumos. Sankcija netaikoma, jeigu rodiklis (-iai) neįvykdytas (-ti) dėl nuo paramos gavėjo nepriklausančių aplinkybių arba kitų aplinkybių, nulemtų nepaprastosios padėties, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio atvejų;

45.3. paramos gavėjas organizuodamas Informacinius renginius kontaktiniu ir (arba) nuotoliniu būdu nenaudojo Ministerijos logotipo ir nenurodė, kad lėšas projektui įgyvendinti skyrė Ministerija. Už vieną nepaviešintą Informacinių renginių paramos suma, skirta projektui įgyvendinti, sumažinama 2 (dviej) proc. skirtos paramos sumos.

46. Paramą ar jos dalį reikalaujama grąžinti, jei paramos gavėjui įgyvendinus projektą ir pateikus mokėjimo prašymus Agentūra nustato, kad paramos gavėjas netinkamai panaudojo paramos lėšas ar jų dalį. Tokiu atveju Agentūra pareikalauja paramos gavėjo grąžinti netinkamai panaudotas paramos lėšas ar jų dalį.

47. Visa parama susigrąžinama, jei paramos mokėjimas nutraukiamas dėl padaryto pažeidimo skyrus paramą pagal šias taisykles. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienus metus nuo sprendimo nutraukti paramos skyrimą priėmimo.

48. Pažeidimai nustatomi, sprendimai dėl paramos neskyrimo, nutraukimo, sumažinimo ir susigrąžinimo priimami ir grąžintinos lėšos administruojamos Bendrujų administravimo taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka

XII SKYRIUS **BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

49. Už teikiamų duomenų teisingumą atsako juos pateikęs subjektas (pareiškėjas ar paramos gavėjas).

50. Už informavimą paramos teikimo klausimais, paramos skyrimą, nutraukimą ir sumažinimą atsako Ministerija. Už paraiskų ir privalomų pridėti dokumentų priemimą, registravimą, vertinimą, paramos lėšų išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą ir jų panaudojimo kontrolę, nepanaudotų ir (arba) netinkamai panaudotų lėšų susigrąžinimą atsako Agentūra.

51. Paramos gavėjas privalo ne trumpiau kaip 10 metų nuo pagal šias taisykles skirtos paramos suteikimo dienos saugoti visą su paraiska ir vykdomu projektu susijusią medžiagą ir dokumentus. Agentūra pirmiau nurodytus dokumentus ir medžiagą saugoja savo nustatyta tvarka.

52. Pareiškėjų ir paramos gavėjų skundų nagrinėjimas vykdomas Bendrujų administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

53. Kiti šiose taisyklėse neregulamentuojami klausimai sprendžiami vadovaujantis Bendrujų administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Priedų pakeitimai:

Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisyklių 1 pr (pagal įsakymą Nr. 3D-869)
Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisyklių 2 pr.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-776](#), 2022-12-06, paskelbta TAR 2022-12-06, i. k. 2022-24876

Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. 3D-231 „Dėl Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-869](#), 2023-12-18, paskelbta TAR 2023-12-18, i. k. 2023-24408

Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. 3D-231 „Dėl Nacionalinės paramos žemdirbių savivaldai stiprinti teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo